

Kinderopvang en Vaccinatie: Overheid, neem uw verantwoordelijkheid

Marcel Verweij & Roland Pierik

In verschillende bijdragen in het publieke debat over het vaccinatiebeleid hebben wij beargumenteerd dat er een principiële ethische en juridische rechtvaardiging te geven is voor een minder vrijblijvend Rijksvaccinatieprogramma, in het bijzonder voor een ziekte als mazelen. Die rechtvaardiging is dat de overheid zowel een verantwoordelijkheid heeft om individuele kinderen te beschermen als ook om verspreiding en uitbraken te voorkomen. “Minder vrijblijvend” omvat nog steeds een heel breed palet aan maatregelen, zoals nudges (maak van afzien de lastiger keuze), korting op kinderbijslag, vaccinatie als voorwaarde voor toegang tot school, een vaccinatieplicht in de vorm van strafrechtelijke sancties zoals in België, of vaccinatiedwang als uiterst middel. We hebben specifiek gepleit voor een

- **wettelijke maatregel die deelname aan het RVP als voorwaarde stelt voor verblijf in de kinderopvang.**

De focus op het kinderdagverblijf ligt om een aantal redenen voor de hand: (a) er vindt gemakkelijk transmissie plaats naar kinderen die nog niet gevaccineerd zijn, (b) ouders maken zich daar ook terecht steeds vaker zorgen over, (c) het is een helder aangrijpingspunt voor beleid gericht op verhoging van de vaccinatiegraad, dat (d) ouders nog steeds ruimte laat om af te zien van vaccinatie. De maatregel zou onderdeel moeten zijn van een breder plan voor als de vaccinatiegraad te laag wordt, waarin regering zich ook uitspreekt over de ondergrens waarbij de maatregel moet ingaan.¹

Een wettelijke maatregel die het RVP als voorwaarde stelt voor kinderen in de kinderopvang, als onderdeel van een calamiteitenplan, is **te verkiezen boven minder dringende maatregelen gericht op de kinderopvang**, zoals

- het wetsvoorstel van D66: geef kinderdagverblijven de ruimte om alleen gevaccineerde kinderen toe te laten, of
- een beleid dat kinderdagverblijven verplicht om informatie te geven over de vaccinatiegraad in het verblijf.

Beide maatregelen zijn onwenselijk want ze (a) geven geen antwoord op het volksgezondheidsprobleem van afnemende vaccinatiegraad, maar richten zich louter op de vergroting van keuzemogelijkheden van ouders; ze (b) vergroten daarmee het risico op uitbraken doordat bij sommige kinderopvangs vooral (ouders van) ongevaccineerde kinderen terechtkomen. Ze houden ook in dat (c) de overheid niet zelf haar verantwoordelijkheid neemt om kinderen te beschermen tegen infectieziekten, maar het aan de kinderopvang overlaat.

Een cruciaal argument daarnaast is (d) dat deze voorstellen ertoe zullen leiden dat binnen en rond de kinderopvang of in oudercommissies, ouders met elkaar in discussie gaan over vaccinatie en hoe (on)verantwoord het is om jouw kind (niet) te laten vaccineren, gezien het risico voor jouw kind en dat van mij. Dit is echter een discussie die thuishoort in de politieke arena, en niet in de veilige en intieme omgeving die de kinderopvang zou moeten bieden voor kinderen en hun ouders.² Wij pleiten daarom voor een wettelijke regeling die vaccinatie voor elke kinderopvang als voorwaarde stelt.

Het is in ons voorstel vermoedelijk noodzakelijk maar ook haalbaar om de vaccinatiestatus te laten controleren door de kinderopvang. Dit kan beperkt worden tot twee momenten: in principe bij de eerste opvangdag, wanneer kinderen normaliter al één of twee vaccinatiemomenten voor DKTPHibHepPneu hebben gehad, en op de leeftijd van 15 maanden, wanneer zij ook hun eerste BMR-vaccinatie hebben gekregen. Voor dit voorstel is sowieso een wettelijke regeling nodig, en daarin kan worden vastgelegd dat de kinderopvang bij ouders een vaccinatiebewijs mag opvragen.

¹ Zie ook Verweij & Pierik “Kamer, Wat gaan we doen als de vaccinatiegraad verder daalt?” *Trouw* 6/2/2019. Lokaal is de vaccinatiegraad soms al lager dan 85%.

² Verweij & Pierik “Wetsvoorstel vaccinatie spant het paard achter de wagen” *Trouw* 12/10/2018.